

Monumentnummer*: 523086

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 17 december 2001
Kadaster deel/nr: 82893/182

*Monumentnaam***

St. Willibrorduskerk

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Boven-Leeuwen	West Maas en Waal	Gelderland

<i>Straat*</i>	<i>Nr*</i>	<i>Toev.*</i>	<i>Postcode*</i>	<i>Woonplaats*</i>	<i>Situering</i>	<i>Locatie</i>
Pastoor Schoenmakersstr.	2		6657 CC	Boven-Leeuwen		

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kad. object*</i>	<i>Appartement</i>	<i>Grondperceel</i>
Wamel	H			1251

*Rijksmonumentomschrijving***

Inleiding

De R.K. KERK, toegewijd aan de H. WILLIBRORDUS, is een in 1916-1917 naar een ontwerp van architect W. te Riele Gzn. gebouwde laat-neogotische basiliek met pseudotransept, met aangebouwde sacristie, staande aan de Pastoor Schoenmakersstraat, hoek Molenstraat. Het werk is uitgevoerd door aannemer Marinus van Heck uit Leeuwen.

De kerk bestaat uit een driebeukig schip met de lengte-as in noord-zuid richting, zodanig dat het priesterkoor naar het noorden is gewend en de toren met het toegangsportaal naar het zuiden is gericht. Het kerkgebouw met aangebouwde sacristie is gelegen op een door een haag omgeven terrein met solitairbomen; aan de westzijde begrensd door het kerkhof, aan de noordzijde door de pastorie. Ter linkerzijde van de kerk staat een zandstenen H. Hartbeeld op een bakstenen sokkel met het opschrift: 'H. HART / VAN JEZUS / ZEGEN ONS'.

Vermeldenswaard van de inventaris zijn enige oude mobilia afkomstig uit de voormalige Waterstaatskerk van Leeuwen, een grote reeks beelden (o.a. een eikenhouten Maria met Kind Xvd), het hoogaltaar naar ontwerp van W. te Riele Gzn., de preekstoel en de gebrandschilderde beglazing door W. Derix.

Omschrijving

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De neogotische kerk heeft een opmerkelijk centraliserende werking. Het driebeukige schip met als hoofdbeuk twee vierkante traveeën met stergewelven en twee halve, hogere traveeën aan weerszijden, bezit zijbeuken die gevormd worden door zes vierkante traveeën met kruisribgewelven, waarbij de middelste traveeën in de breedte zijn verdubbeld. Zo is een plattegrond ontstaan waarvan de grootste breedte van het schip gelijk is aan de lengte van het schip. Het priesterkoor aan de noordzijde is één travee diep en driezijdig gesloten. Aan de einden van de zijbeuken bevinden zich aan de noordzijde driezijdig gesloten zijkoren. Aan de ingangszijde wordt het schip voorafgegaan door een toegangsportaal met flankerende devotiekapellen. Aan de linkerkant, in het verlengde van de zijbeuk is aan de zuidzijde de zeshoekige doopkapel gesitueerd. Aan de rechterzijde ligt in het verlengde van de zijbeuk een traptoren die toegang geeft tot de zangertribune boven de ingangspartij. De kerk is opgetrokken in baksteen. Het metselwerk is uitgevoerd in kruisverband. Rondom loopt een uitgemetselde plint.

Het toegangsportaal, het schip, pseudotransept en zijbeuken worden gedekt door zadeldaken. Het schip en de zijbeuken met toelopende dakschilden van hoofd- en zijkoor. De toren heeft een zeskante spits met kruis en torenhaan en het angelustorentje op de viering een ingesnoerde spits met kruis. De dakvlakken zijn gedekt met leien in Maasdekking.

De symmetrische VOORGEVEL bestaat uit het door steunberen geflankeerde toegangsportaal, dat voor het torenblok is geplaatst, met ter linkerkant de zeshoekige doopkapel en ter rechterzijde de polygonale traptoren. De entree in het portaal bestaat uit een spitsboogvormige houten, dubbeldeur met smeedijzeren beslag in een keperboogvormige, naar voren springende omlijsting. Ter weerszijden van de entree twee spitsboogvensters. Een viertal lancetvensters in tripletcombinatie, voorzien van glas-in-lood, verlichten de zangertribune. In de geveltop een smal lancetvenstertje. Het torenblok heeft aan de vier zijden een puntgevel, waarin galmgaten, en een zeskante spits; in 1922 is de klokkenverdieping vanwege constructieve gebreken met negen meter verlaagd. De zijgevelvlakken bevatten blindnissen, waarin lancetvensters.

De LINKERZIJGEVEL wordt gevormd door de traveeën van het schip met ter linkerkant de koortravee en koorsluiting en ter rechterzijde de toren met het toegangsportaal. De zijbeuk traveeën zijn twee aan twee gekoppeld onder zadeldaken dwars op het schip. Zo hebben de zijgevels een drietal puntgevels. De middelste travee springt naar voren. De puntgevels worden geleed door steunberen, waartussen lancetvormige blindnissen in tripletcombinatie, waarin één lancetvenster, voorzien van glas-in-lood. De lichtbeuk ontvangt licht door rondvensters. Tegen de linkerzijgevel is de sacristie aangebouwd, die bestaat uit één bouwlaag onder een met shingles gedekt schilddak.

De ACHTERGEVEL wordt gevormd door het uitgebouwde priesterkoor dat bestaat uit een koortravee gevolgd door een driezijdige koorsluiting. Het gevelvlak wordt geleed door steunberen. Het koor draagt spitsboogvensters, voorzien van figuratief glas-in-lood, met gemetselde vorktraceringen. De gevelvlakken van de twee zijkoren hebben geen steunberen. De spitsboogvensters zijn voorzien van glas-in-lood.

De RECHTERZIJGEVEL wordt gevormd door de traveeën van het schip met ter rechterzijde de koortravee en koorsluiting en ter linkerkant de toren met het toegangsportaal. De zijbeuk traveeën zijn twee aan twee gekoppeld onder zadeldaken dwars op het schip. Zo hebben de zijgevels een drietal puntgevels. De middelste travee springt naar voren. De puntgevels worden geleed door steunberen, waartussen lancetvormige blindnissen in tripletcombinatie, waarin één lancetvenster, voorzien van glas-in-lood. De lichtbeuk ontvangt licht door rondvensters. Aan deze zijde bevindt zich aan de zuidzijde tegen de middelste zijbeuktravee een uitgebouwd

voorportaal onder een zadeldak.

Het INTERIEUR is gaaf bewaard gebleven. Het middenschip vertoont een tweedelige wandopbouw: een arcadewand waarboven, door een lijst ervan gescheiden rondvensters zijn opgenomen in een triforiumzone. Inwendig is de kerk geheel in baksteen overkluisd met stergewelven in het schip en kruisribgewelven in de zijbeuken. Het interieur is gepleisterd, uitgezonderd de in schoon metselwerk uitgevoerde schei- en gordelbogen en de ribben. De zangertribune is eveneens in schoon metselwerk uitgevoerd. Van belang zijn bovendien onder meer een grote reeks beelden (o.a. een eikenhouten Maria met Kind Xvd), het hoogaltaar naar ontwerp van W. te Riele Gzn., de preekstoel en de gebrandschilderde beglazing door W. Derix.

Waardering

Aan de Pastoor Schoenmakersstraat op de hoek Molenstraat gelegen bakstenen, neogotische R.K. KERK, gewijd aan H. WILLIBRORDUS, basiliek met pseudotransept, met aangebouwde sacristie, gebouwd in 1916-1917, naar ontwerp van W. te Riele Gzn.

- Van architectuurhistorische waarde vanwege de uniciteit van het bouwtype en de bouwstijl, vanwege de plaats binnen het oeuvre van W. te Riele Gzn., vanwege de gaafheid van het interieur en de inventaris.
- Van stedenbouwkundige waarde vanwege het silhouet van het dorpsbeeld en de ongeschonden relatie met de omgeving.
- Van cultuurhistorische waarde als element in de ontwikkelingsgeschiedenis van de R.K. kerk te Boven-Leeuwen en vanwege de aan het gebouw verbonden, historische gebeurtenissen en personen.

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Kerk en kerkonderdeel

Functie

Parochiekerk